

Методичний посібник "Краєзнавство як елемент сучасної освіти"

Автор: Творун Людмила Олександрівна

Згідно вимог визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти до рівня освіченості учнів основної і старшої школи передбачено формування громадянської компетентності учнів, діяльнісного підходу, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти, загальнокультурної та комунікативної компетентності тощо. Навчально-виховний процес спрямовується на «взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні», тобто здійснюються особистісно зорієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи у навчально-виховному процесі.

Допомогти педагогам у вирішенні цього завдання допоможе саме краєзнавство, адже:

- знайомство з краєзнавчими матеріалами спонукає до пізнавальної діяльності, будить інтерес дитини до предмета. (Так, наприклад, дізнавшись на уроці музики про те, що Леонтович наш земляк, і самеподільські народні пісні, почуті від матері в дитинстві, пробудили у нього любов до музичного мистецтва, а згодом, надихали на написання музичних творів, діти цікавляться: що ж саме він написав?);
  - знайомство із біографіями земляків, спонукає учнів до творчості, позитивної самооцінки. (Ця земля дала життя Степану Руданському, Василю Стусу, Михайлу Коцюбинському... Напевне і у мене є скриті таланти?);
  - саме з допомогою краєзнавчого матеріалу можна здійснювати патріотичне виховання молоді (Поняття Батьківщина проходить у дитини саме через такий асоціативний ланцюжок: Україна - рідна земля - рідне місто - моя родина);
  - формування компетентності учня щодо складних історичних процесів у більшості випадків, особливо на початковому етапі вивчення предметів суспільно-гуманітарного циклу простіше здійснювати шляхом від простого - до складного. Тобто, від конкретної події, що відбулася у моєму місті, у моїй родині - до загальнонаціональних, світових подій і процесів. Так, наприклад, навчальною програмою передбачено під час вивчення курсу «Вступ до історії» у 5 класі проведення практичних занять «Про що можна довідатися з сімейного фотоальбому. Родинне дерево», «Які назви в моєму рідному місті (селі) нагадують про минуле». Саме такий шлях пізнання минулого Батьківщини більш доступний дитині;
  - могутнім і невичерпним джерелом духовності, моральності і культури сучасної людини є її любов до рідного краю, його безцінних багатств, глибока шана до віковичних традицій свого народу.
- Краєзнавчо-пошукова робота надає можливість школярам не лише навчитися самостійно здобувати інформацію, з допомогою вчителя систематизувати й узагальнювати її, робити певні висновки, порівнювати процеси, які відбувалися в рідному краї з подіями в історії українського народу, всього людства, а й формує національну свідомість, патріотизм.

Любов до України починається з любові до свого рідного міста, рідного дому, вулиці до рідної школи, а усвідомлення історичного минулого своєї Батьківщини починається з

родинних спогадів, розповідей ветеранів, очевидців трагічних подій минулого.

Плутарх сказав: «Вдивляючись в історію, як у дзеркало, я намагаюсь змінити на краще власне життя і влаштувати його за прикладом тих, про чиї доблесті розповідаю.»

Викладання історії України передбачає ознайомлення учнів із подіями, що відбувалися на території рідного краю. Однак, через брак часу на уроках історії та недостатню кількість методичних посібників з даної теми, краєзнавчий матеріал у більшості випадків вивчається оглядово.

У даній методичній розробці пропонується використання різних форм та методів роботи з учнями, що активізують процес пізнання історичного минулого рідного краю, дають ключ до розв'язання навчально-виховних завдань.

[Завантажити файл](#)